

อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์

1. ขอบเขตของสินค้า

พิกัด	รายการสินค้า
ตอนที่ 28 29 31 32 35 และ 38	เคมีภัณฑ์
HS. 2801-2851	- เคมีภัณฑ์อนินทรีย์
HS. 2901-2942	- เคมีภัณฑ์อินทรีย์
HS. 3101-3105	- ปุ๋ย
HS. 3208-3215	- สีทา วาร์นิชและสีอื่นๆ
HS. 3201-3207	- สารสีกัดใช้ในการฟอกหนังและย้อมสี
HS. 3501-3507	- สารแอลบูมินอยด์
HS. 3801-3825	- เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด
HS. 3808	- สารฆ่าแมลง

2. การผลิต อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ของไทยจำแนกเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1 เคมีภัณฑ์พื้นฐาน ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท

- เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ ได้จากสารประกอบของธาตุต่าง ๆ เช่น สารประกอบออกไซด์ เกลือ และด่าง
- เคมีภัณฑ์อินทรีย์ คือ สารประกอบที่มีธาตุคาร์บอนเป็นองค์ประกอบ ได้มาจากสิ่งมีชีวิต เช่น น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ หลังจากผ่านอุตสาหกรรมเคมีพื้นฐานแล้วจะนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตต่อในอุตสาหกรรมเคมีขั้นกลางและขั้นปลายต่อไป

2.2 เคมีภัณฑ์ขั้นกลาง ส่วนใหญ่เป็นเคมีภัณฑ์อินทรีย์ที่ได้จากผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

2.3 เคมีภัณฑ์ขั้นปลาย เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเคมีภัณฑ์สำเร็จรูป โดยใช้วัตถุดิบจากเคมีขั้นต้นและขั้นกลาง ได้แก่ อุตสาหกรรมปุ๋ยและยาฆ่าแมลง อุตสาหกรรมสี อุตสาหกรรมยา

ปัจจุบันมีโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เคมีต่างๆ 1,000 โรงงาน เป็นอุตสาหกรรมเคมีขั้นพื้นฐานและขั้นกลาง 110 โรงงาน อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ 180 โรงงาน สีและเครื่องสำอางกว่า 100 โรงงาน ส่วนที่เหลือเป็นโรงงานสบู่ ผงซักฟอก น้ำยาทำความสะอาด กาว เป็นต้น

3. การค้า

3.1 ประเทศไทยเป็น Net Importer

3.2 การส่งออก การส่งออกเคมีภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด โดยในปี 2546 ส่งออกมูลค่า 1,581.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าสำคัญที่ส่งออก ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ มีการส่งออกมากที่สุดคือ 1,109.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 70.1 ของการส่งออกเคมีภัณฑ์ทั้งสิ้น รองลงมาคือ เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ มูลค่า 112.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ 7.1 สารสีกัดใช้ในการฟอกหนังและย้อมสี มูลค่า 79.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ 5.0 เป็นต้น

- เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ที่มีการส่งออกมากที่สุด ได้แก่ คาร์บอนด 40.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- เคมีภัณฑ์อินทรีย์ ที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ ไซคลิกไฮโดรคาร์บอน กรดเทรฟทาสิก อะไซคลิกไฮโดรคาร์บอน สารประกอบเฮเทอโรไซคลิก ซึ่งมีมูลค่าส่งออก 442.7 , 234.3, 123.2 61.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

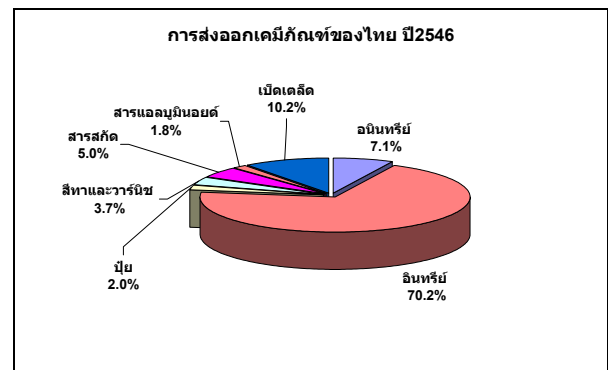
- ปุ๋ย ที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุไนโตรเจน มูลค่า 16.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปุ๋ยที่มีธาตุ NPK มูลค่า 13.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- สีทาและวาร์นิช ส่งออก 35.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สารสีอื่นๆ 11.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หมึกพิมพ์ 10.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- สารสีกัดใช้ในการฟอกหนังและย้อมสี ส่งออก 79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

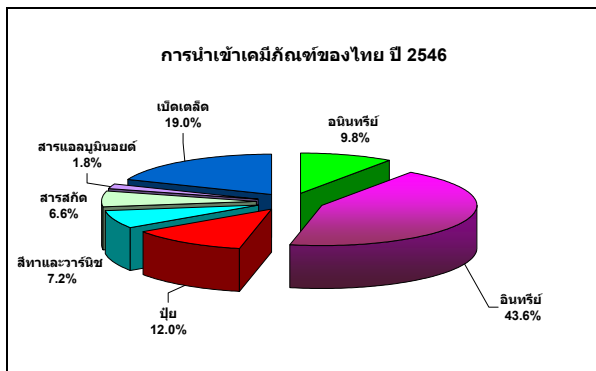
- สารแอลบูมินอยด์ ส่งออก 28.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยส่งออกกาวและสารยึดติดอื่น ๆ มูลค่า 15.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ดที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ สารฆ่าแมลง 46.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตลาดส่งออก เคมีภัณฑ์ของไทย	ประเทศคู่แข่ง
1. จีน 19.8 %	1. ญี่ปุ่น 16.9% 2. สหรัฐฯ 13.8% 3. เกาหลีใต้ 13.7% 15. ไทย 1.3%
2. มาเลเซีย 11.0%	1. ญี่ปุ่น 16.8% 2. สหรัฐฯ 13.2% 3. สิงคโปร์ 12.2% 5. ไทย 4.7%
3. อินโดนีเซีย 16.5%	1. สิงคโปร์ 13.0% 2. ญี่ปุ่น 9.5% 3. จีน 8.9% 6. ไทย 5.7%
4. ญี่ปุ่น 7.5%	1. สหรัฐฯ 24.6% 2. เยอรมนี 10.6% 3. จีน 9.7% 14. ไทย 1.6%
5. สิงคโปร์ 5.6%	1. สหรัฐฯ 22.0% 2. ญี่ปุ่น 11.5% 3. เยอรมนี 8.9% 12. ไทย 2.3%

3.3 การนำเข้า

การนำเข้าเคมีภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด โดยในปี 2546 นำเข้ามูลค่า 5,246.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าสำคัญที่นำเข้า ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ มีการนำเข้ามากที่สุด มูลค่า 2,292.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ ร้อยละ 43.6 ของการนำเข้าเคมีภัณฑ์ทั้งสิ้น รองลงมาคือ ปุ๋ย มูลค่า 631.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 12.0 เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ มูลค่า 516 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 9.8 สีทาและวารันิช มูลค่า 380.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 7.2 สารสกัดใช้ในการฟอกหนังและย้อมสี มูลค่า 345.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 6.6 เป็นต้น

แหล่งนำเข้าสำคัญ คือ ญี่ปุ่น นำเข้ามากที่สุด ร้อยละ 17.4 % รองลงมาคือ สหรัฐฯ 10.8% สิงคโปร์ 9.3 % จีน 8.4% มาเลเซีย 6.4%

4. มาตรการส่งออก/นำเข้า

4.1 มาตรการส่งออก สินค้าที่ต้องขออนุญาตส่งออก ได้แก่ ปุ๋ยที่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมี

4.2 มาตรการนำเข้า ที่ต้องขออนุญาตนำเข้า ได้แก่ สารเคลือบผิวเตอรอล สารอัลบิวเตอรอล ยาและเภสัชภัณฑ์ ที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ ได้แก่ ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์

- สินค้าที่ต้องขออนุญาตทั้งส่งออกและนำเข้า ได้แก่ สารกาเฟอีน สารโปแตสเซียมเปอร์มังกานต
- ใช้มาตรฐานบังคับของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ในสินค้าไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ กับอินเดีย

5. อัตราภาษี/ค่าธรรมเนียม

รายการ	ตาม พรก	MFN Rate	WTO Rate	หมายเหตุ
HS. 2801-2851	30	0,1,5	30	ภาษีส่วนใหญ่ 1%
HS. 2901-2942	30	0,1,5	10,27,30	ภาษีส่วนใหญ่ 1%
HS. 3101-3105	0,30	0,1,5	15	ภาษีส่วนใหญ่ 5%
HS. 3208-3215	30,5	5,10,20	30	พิกัด 3215ภาษี 5%
HS. 3201-3207	15,30	0,1,5	30	ยกเว้น พิกัด 320730ภาษี 10%
HS. 3501-3507	35,30	5,0	27,30	พิกัด 3502ภาษี 10%
HS. 3801-3825	30,20,35	0,5,5,5,10	20,30	พิกัด 3806ภาษี 0% ส่วนใหญ่ ภาษี5%
	ยกเว้น HS 3808401 และ 3808901	,20		เก็บ 0%
HS. 3808	0,30	20	5.5,20,30	พิกัด 380810 ภาษี 5.5%

6. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการนำเข้ายาเภสัชเคมีเกลือของเภสัชเคมีภัณฑ์ และเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2545
- ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการนำเข้า เภสัชเคมีภัณฑ์ เกลือของเภสัชเคมีภัณฑ์และเภสัช

เคมีภัณฑ์ที่สำเร็จรูปเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2545

- ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ (ฉบับที่ 139) พ.ศ. 2543 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543

- ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ พ.ศ. 2543 เรื่องผลการทบทวนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตอบโต้การทุ่มตลาดสินค้าไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ที่ส่งมาจากแหล่งกำเนิดจากประเทศอินเดีย ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2543 ของกระทรวงพาณิชย์

- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสารกาเฟอีน พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545

- ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสารกาเฟอีน พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545

- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสารโพแทสเซียมเพอแมงกานेट พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2545

7. ปัญหาที่ไทยประสบ

(1) ด้านปัจจัยการผลิต

- ขาดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านการลงทุน บุคลากรและเทคโนโลยี

- ยังต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงเมื่อเทียบกับราคาผลิตภัณฑ์ในประเทศที่ถูกควบคุม

- วัตถุดิบในประเทศมีปริมาณไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

(2) ปัญหาด้านกระบวนการผลิต การจัดส่งและการตลาดเนื่องจาก

- อุตสาหกรรมนี้ส่วนใหญ่ ยังขาดระบบเครือข่ายการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทำให้กระบวนการผลิต การซื้อขาย การจัดส่งเกิดความล่าช้า จะส่งผลเสียต่อธุรกิจ

- อุตสาหกรรมนี้ยังขาดความเชื่อมโยงเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า ขาดฐานข้อมูลที่จะนำไปใช้ได้ ขาดการใช้ข้อมูลร่วมกันในการทำ Benchmarking ซึ่งทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมล่าช้าและเกิดความเสียเปรียบในการแข่งขัน

(3) ปัญหาที่เกิดจากมาตรการภาษีและมิใช่ภาษี

- มาตรการภาษี

-- ภาษีวัตถุดิบของไทยมีราคาสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นคู่แข่งของไทย ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าปลายทางสูง ทำให้ขีดความสามารถการแข่งขันในสินค้านี้ของไทยลดลง

-- ระบบการจัดเก็บภาษีมียุทธศาสตร์ความซับซ้อน ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเดือดร้อน และในสินค้านี้บรรษัทของเครื่องสำอางยังมีอัตราภาษีที่สูง

- มาตรการที่มีไม่ภาษี ได้แก่ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งไทยยังขาดการยอมรับจากมาตรฐานสากล การจดทะเบียนผู้นำเข้า การควบคุมการนำเข้า

(4) ปัญหาด้านกฎระเบียบ

- กฎระเบียบด้านการผลิตและการจำหน่าย การนำเข้าและการส่งออก มาตรฐานและการควบคุมขนาดประสิทธิภาพ มีความซ้ำซ้อนและไม่เอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรม

- การประสานงานภาครัฐยังขาดความชัดเจน

- กฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีการยกเว้นภาษีให้เฉพาะวัตถุดิบที่นำเข้า ในขณะที่วัตถุดิบในประเทศต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีการใช้วัตถุดิบที่นำเข้ามากกว่าวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศ ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อการแข่งขันตัวของอุตสาหกรรมต้นน้ำ

(5) ปัญหาด้านบุคลากร

- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง หลักสูตรการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม และขาดการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ

(6) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น

- ขาดการนำเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม

- หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การใช้เคมีภัณฑ์ การกำจัดยังทำงานไม่ประสานกัน

- ปัญหาค่าใช้จ่ายในการขนส่งและบำบัดของเสียอันตรายค่อนข้างสูง

8. กฎระเบียบของประเทศผู้เจรจา

- จีน ห้ามนำเข้าปุ๋ยเคมี

- อินเดีย ควบคุมการนำเข้า เก็บ AD สินค้า Terephthalic เรียกเก็บอากรตอบโต้ฯ ในอัตรา 1,939 รูปี/กก. ตั้งแต่ 19 มี.ค. 2541 เก็บอากรตอบโต้ฯ สินค้า Citric Acid ต้นละ 374.36 เหรียญสหรัฐ ตั้งแต่ 19 มี.ค. 2541

- ญี่ปุ่น ควบคุมการนำเข้าเคมีภัณฑ์ภายใต้กฎหมาย Poisonous and Delectious Substance Control Law และ Pressure Gas Control Law

- ออสเตรเลีย ใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดในสินค้านี้ เคมีภัณฑ์

9. ทำพิธีการลดภาษีของไทย

สินค้า/ปีที่ลดภาษีเป็น 0	ทันที	2549	2553	หลังปี 2553
1. เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (HS.2801-2851)	ทุกประเทศ	ทุกประเทศ		
ยกเว้น - HS. 2801.10 ,2803.00 - HS. 2804 - HS. 2806-2808 - HS. 281512 - HS. 2827, 2835	บาหลีเรน บาหลีเรน	ทุกประเทศ ยกเว้น บาหลีเรน ทุกประเทศ	ทุกประเทศ ยกเว้นบาหลีเรน	
2. เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (HS. 2901-2942)				
- HS.2901	บาหลีเรน	ทุกประเทศ ยกเว้น บาหลีเรน		
- HS. 2902		ทุกประเทศ ยกเว้น บาหลีเรน	สหรัฐฯ	
- HS. 2903	ทุกประเทศ			
3. ปู่ย (HS. 3101-3105) ยกเว้น		ทุกประเทศ		
- HS.3101				
- HS.3102	บาหลีเรน		ทุกประเทศ ยกเว้นบาหลีเรน	
4. สารสกัดใช้ในการฟอกหนัง (HS.3201-3207)		ทุกประเทศ		
- HS.3201-3203			ทุกประเทศ	
- HS. 320412				ทุกประเทศ
5. สีทาและวารีนิช (HS.3208-3215)				
- HS. 3208-3209				ทุกประเทศ
- HS. 3210			ทุกประเทศ	
- HS. 3212			ทุกประเทศ	
- HS. 321410				ทุกประเทศ
- HS. 3215		ทุกประเทศ		
6. เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด(HS. 3801-3825)		ทุกประเทศ		
- HS.3801-3811		ทุกประเทศ		
- HS.3812		อินเดีย	ทุกประเทศ ยกเว้นอินเดีย	
7. สารฆ่าแมลง 3808		ทุกประเทศ		

หมายเหตุ : ทุกประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย สหรัฐฯ บาหลีเรน อินเดีย จีน เปรู ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์

10. ทำที่ภาคเอกชน

ภาคเอกชน ทั้งสภาอุตสาหกรรมและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ขอให้ภาครัฐสนับสนุน ดังต่อไปนี้

- ภาครัฐช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในประเทศ ในเรื่องของ Infrastructure การขนส่ง ค่าน้ำมันและเรื่องการฝึกอบรมพนักงานและคนงาน
- เคมีภัณฑ์ เป็นสินค้าที่มีความแปรปรวนในเรื่องของราคา การนำเข้ามาส่วนใหญ่เข้ามาใช้เฉพาะทาง ผู้ประกอบการรับภาษี แต่ขอให้มีความสะดวกในด้านการนำเข้า เพราะถ้าผลิตในประเทศได้สะดวกก็ไม่ต้องมีการเก็บสต็อก และไม่ต้องเสียเปรียบอัตราแลกเปลี่ยน

กลุ่มงานวิเคราะห์ผลกระทบการเจรจา
สำนักวิชาการด้านวิเคราะห์และประเมินผลการเจรจา
ธันวาคม 2547